

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Legyünk következetesek.

Gondolkozásunkban épen úgy, mint terveinkben, tetteinkben fődolog az, hogy következetesek legyünk és kitartók. Mert a következetesség türelem és kitartás minden tervnek a szülőanyja, létrehozója.

Tapasztalhatjuk azt az életben, hogy hány meg hány embernek van zseniális esze, talpraesett gondolkodása, tervez, alkot, de nincs kitartása s így legtöbbször beleun a kutatásba s vége az egésznek.

A feltalálók, a tudósok csak olyan emberek épen, mint mi vagyunk korpusz tekintetében, hanem mégis van valami föld feletti bennük, amely megkülönbözteti őket a halandóktól s ez a jellemnyesség, következetesség s óriási türelem. Ez a három az, amely az embert naggyá teszi, ha ez a három principium nem összpontosul az emberben, akkor egyszerű, mint szokták mondani: hétköznapi ember az egész!

Ha bemegyünk egy tudós, föltaláló vagy költő laboratóriumába, — mert laboratóriuma van ez utóbbinak is, igen az, mert míg a két előbbi eszközökkel, khemiai szerekekkel, elemekkel stb. dolgozik, addig a költő az absztrakt eszmékkel bibelődik s pennája van hivatva arra, hogy világra szóló eszméket vessen papírra — láthatjuk azt az óriási türelmet s következetességet, logikai láncolatot, amellyel dolgozik s számtalanszor újra és újra reprodukál mindent, míg az igazságot megtalálja, fölfedezi. Ellenben a türelmetlen ember, ha nem sikerül neki mindjárt beleun, otthagyja.

Következetesnek és lelkiismeretesnek kell lennie a város népének is, — mint szokták mondani — ha zöld ágra akar vergődni.

S ennek a következetességnek meg kell lennie a multban, jelenben s a jövőben egyaránt!

Vajjon Fogarason voltak-e ilyen következetes emberek?

Hiába, itt mint a latin mondja:

„flectero sinequeo Acheronta movebo!“
tehát még az alvilág, a pokol kapuit is meg kell döngöztünk, pedig hát: „de mortuis aut bene, aut nihil!“ A halotcokról vagy jót, vagy semmit! Kénytelenek vagyunk mégis fényt gyújtani a világtalan-világban, ha a jelent jól és helyesen megakarjuk érteni.

Ilyen meggondolatlanok, következetlenek voltak a régiak akkor, amidőn nagyközséggé degenerálódtak, mikor a regálét fölosztották s mikor átadták a vámot az ev. ref. egyháznak. (Itt ugyan legjobban a fejedelmeket lehet ütni, mert állítólag azok adták az egyháznak!) Valóban miféle logika van abban, hogy a vámot, ami tetemes jövedelmet hoz, oda adják egy felekezettnek, ahelyett, hogy magának a városnak adnák. S ez unikum is a maga nemében, ez nem igen van meg másutt, csak Fogarason, legalább ezt rendezett viszonyok között nem igen látjuk.

Ha rendezett tanácsu várossá alakulunk át, ezt a jövedelmező pénzforrást

T Á R C A.

TÁVOLBÓL.

Most a mi kedves olvasmányunk:
Hol jár, mit csinál a kis lányunk;
Szerető szülék féltő gondját,
Az édes othont kik pótolják;
S a nyári égbolt lángsugára
Hint-e elég rózsát utára.

Ott látjuk a hűvös Olt partján,
Kisérgetjük a havas alján;
A bérc virágit véle tépjük,
A küzdelmet nem szánva értük;
S látván mosolygó, nyájas körbe,
Mégfürdik lelkünk új gyönyörbe!

S a másik kedves olvasmányunk:
Amit mi néki irdogálunk,
Utasítást ezert is adva,
Hogy mit tegyen, mit hagyjon abba;
Hogy napról-napra telvén kedve,
Az Istenházát ne feledje.

Óh, a szülék reménye, vágya,
Hogy gyermekük az ég megáldja,
S ártatlan szívét megkimélje
A bánat mind, mi őket érte!
Hogy ami fájt nekik a multba,
Ne lássák nála feljulva!

Albert József.

Mikor berukkoltam.

— A „Fogaras és Vidéke“ számára —
Irtá: Czirmay Lajos.

Omlott a megnyílt felhőkből az esővíz.
A hideg ősz még hidegebb lett, talán az is csak azért, hogy a bus regruták még jobban elkeseredjenek. Ott álltam én is a sorban, a többiek közt. Regruta voltam én is, a legbusabb, a legelkeseredettebbekből való. Megolvastak, megvagyunk-e mind, aztán bezárták a kaszárnya kapuját: tilos már a kimenet. A tiszt urak tettek, vettek, parancsoltak, az altisztek káromkodtak, szidtak minket, hogy hát miért is van regruta a világon s ha már regruta van, miért kell annak éppen ily átkozott csunya időben berukkolnia!

Az eső nem tágitott egész nap. Este felé még köd is ereszkedett alá, nehéz, fullasztó köd, nem lehetett már látni sem, midőn megkaptuk a parancsot. összeszedni a cökmókot, kísértálni az államásra, mert visznek Nagyszebenbe. Csak most láttam, hogy milyen sokan voltunk. Nézttem hátha látnék a sok jelölt közt bár egyet, ki ha nem is vig, de legalább valamire való barátságos arcot vág, de egyet sem találtam. No, az a köd! Nem is csoda. Most már az egész világ: leereszkedett egészen a földre, a vízbe, a sárba. Egy háromszéki fiu, ki mellettem lépkedett megszánt s elvette kis bőröndömet! adja ide az urfi, elbirom én ezt is, no, Adja már. — Oda adtam, teljek kedve. Aztán egész az állomásig szótlanul ballagtunk. Ott ismét megolvastak, aztán felpakkoltak a marhaszállítóba! . . .

Fütyült a vonat, aztán elindult lassan, mintha gondolkoznék: vigyen-e, ne-e. Ha rajta állott volna! Hej, de nagy ur a császár, ő parancsol, menni kell . . .

Körülnéztem a gyóron megvilágított

Sirolin

Emeli az étvágyt és a tevényt, megszünteti a köhögést, vándorlat, éjjeli izmándást.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza**
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerházaiban. — Ára üvegenként 4.— koronára.

a priori meg kell szereznünk az ev. ref. egyháztól, mert ez sokat hoz a konyhára. Ez a következetlenség és meggondolatlan eljárás mind a multak átka, a meghaltak logikátlansága!

Igaza van a költőnek, midőn azt dalolja: a boldogságra kevés a jelen, a multon épül az s az emlékezeten, de ha a mult alapja gyenge, akkor arra hiába építgetünk, kártyavár lesz az az egész — összedül! Fődolog tehát az, ha a mult meggondolatlan volt s ennyi kárt csinált nekünk, akkor annál körültekintőbb legyen s logice gondolkozzék — a jelen, hogy a jövő ne legyen kétes, bizonytalan.

Most tehát, midőn rendezett tanácsu városossá akarunk átvedleni, most legyünk okosak és körültekintők s ez a körültekintés vajjon miben rejlik, abban, hogy ne legyünk némák, szemérmesek, mert az ilyen koldusnak üres a tarisznyája, ha már csakugyan koldusok vagyunk, hát legyünk élelmes és bátor koldusok: zörgessünk, kérjünk és megadatik — a szentírás szerint.

Szedjük össze mindazokat a pénzforrásokat, amelyből valami csörgedez, amely egy rendezett tanácsu város fönntartásához megkívántatik és szükséges.

S válasszunk körültekintő városi tisztviselőket.

Ezeket a szavakat épen a „Borsodmegyei Lapok“ egyik nekrológja adja a pennám hegyére, ahol ugyanis a napokban elhalt egy városi pénztáros, aki harminc éven keresztül vitte pontosan

és lelkiismeretesen a maga reszortját s a fenti lap — halála után — mind föl-sorolja azokat a cselekedeteket egyenként, amelyek által — t. i. okosan gazdálkodva és sporolva — sok mindent szerzett Miskolc városának s ezek mellett még tetemes pénzt is megsporolt magának a városnak. Mert hiába egy város jelene és jövője emberek kezébe van letéve s embere válogatja, hogy hogyan vezeti az adminisztrációt s miként gazdálkodik. Egy ügyetlen, rossz gazdálkodó tisztviselő — épen úgy mint magának — úgy a városnak is óriási károkat tehet helytelen cselekedeteivel és viszont!

Legyünk tehát: logikusok és következetesek!

Ad vocem: következetesség! Itt jut eszünkbe az, hogy mi valaha mozgolódtunk már — sőt az alispán is — ugy-e bár: a telefonhálózat fölállításának az ügyében s most a fenti ügyet agyon hallgatjuk?

A jelenlegi alkotmányos kormánytól igaz ugyan, hogy kaptunk olyanokat, — az Olthidat kivéve — ami az államnak nem kerül pénzébe, így a rendezett tan. város, pénzügyigazgatóság, . . . talán — a mozgolódásokból kifolyólag — következetesek lennének akkor, ha a telefonhálózat fölállítása ügyében lépéseket tennének a jelenlegi kormány-nál s ezt is — habár pénzbe kerül — diadalra vinnék akkora, mire átalakulunk. . .

Kérjük ügybuzgó alispánunkat, hogy vegye kezébe újból a telefon-ügyet.

Ha mondtunk „a“-t ebben az ügyben, hát mondjunk „b“-t is!

Legyünk tehát okosak, mint a kigyók és szelidek, mint a galambok. Ha a logika, a következetesség útján haladunk előre s nem hátrafelé, mint a rák, akkor nem vádolhat majd bennünket: a jövő!

Halmy Gyula.

Egy kis elmfuttatás.

Társaságokban, a közügyek meghányása- vetése közt, sokféle eszme jut felszínre. Kár ezeket a szélnek eresztetni. Az eszme, társítás révén tisztázódnak a nézetek és kijegesedik a terv teljes formájában. E lapok legutóbbi számában, a községi közgyűlési tudósításban olvassuk, hogy a vármegyei kir. tanfelügyelő, egy, Fogarason felállítandó önálló gazdasági szakiskolát indítványozott. De mivel ez az iskola a község költségén állíthatnák fel, természetesen nem kivihető terv, mert hiszen az aszfalt, villamvilágítás, rend. tan. város, pénzügyigazgatóság igénybe veszik a város minden erejét. Ez a terv tehát hajótörést szenvedett még pedig egyedül a pénztelenség rideg kőszikláján.

A mindennapi megélhetés óriási küzdelmeit vivja manapság legtöbb ember. Napról-napra emelkedő élelmiszer áraink mellett hovatovább képtelenség lesz ekzisztálni. A hivatalnok ember fizetése vajmi csekéllyel nő 10 év alatt, családja azonban megszaprodik és nézze meg csak akárki a 10 év előtti kereskedői és piaci árakat és a mostanit, elszörnyedhet az áremelkedésen. Szerény nézetem szerint oda kellene tehát akár hatósági, akár társadalmi uton hatni, hogy a napi megélhetést tegyük olcsóbbá, mert gazdasági, ipari, sőt szellemi életünk fellendülése is ettől függ, mivel ahol pénz van, ott jut a szellemi élvezetre, ipari, kereske-

coupéban. Ott volt a székely fiu is, most is oda huzódott mellém. Letette hosszú lábáját s megkínált, hogy üljek le, mert ugy is mindegy. Le is ültem, oda melléje. Tudja Isten, olyan jól esett nekem, hogy valaki mégis törődik velem s hogy van, kihez egy-két szót szóljak.

A sarokban egy flegmatikus kinézésű cigány, pipára akart gyujtani, de akkorát sóhajtott, hogy a gyufát kioltotta. Erre aztán már mindenki nevetett, ugy, ahogy a torkán, meg száján kifért. Nevettem én is és a cigány-nak kedve kerekedett. És nekünk is, mindenikünknek. Az elfojtott keserűség, a félelmetes jövő valami kimondhatatlan zibbasztó hatással volt kedélyünkre s im mégis nevetünk valamennyien, pedig pár pillanat előtt olyan szomorúak voltunk.

A cigány eltette pipáját, helyette tilinkót vett elő s belekezdett valami bus cigány-nótába. Ha nem is volt valami gyönyörű, de mégis tetszett mindenkinek. Olyan nekünk való nóta volt, sokan még dudoltak

is hozzá s mikor a cigány elhallgatott, csak ugy biztatták, hogy tovább, még egyszer. Rám nézett, miközben fehér fogsora kiviláglott félig vigyorgóra álló szájából, mintha tőlem is véleményt kérne.

— Jól van cigány, szép volt, csak fujd tovább. Előkerestem bőröndömből egy üveg fenyővizet. Jó erős fenyőviz volt Vasárhelyről való s oda nyujtottam a székely fiunak. Jót huzott belőle, még a száját is megnyalta utánna.

— Emmár igazi. Én esmerem, ott terem nálunk Háromszéken, de mi mégis nehezen jutunk hozzá. Elszedik a zsidók ezt is, mint a tojást. Hát az urfi honnan vette?

— Nem vettem én, feleltem, Vasárhelyről küldte nagybátyám. Na, igyék csak földi, van még nálam egy üveggel.

A cigány abbanhagyta a nótát, rám nézett s köszönt egyet. Aztán midőn látta, hogy nem szólok, közeleb huzódott.

Megkínáltam őt is, izlett neki is. Elővettem a másik üveget.

— Na cigány, igyál.

Több se kellett. A sarokból elköltözött, oda telepedett ő is mellém.

A két üveg szájról-szájra járt. Mindenik huzott belőle, mindeniknek izlett, mindeniknek megoldódott a nyelve, az ajtai fiu rátámadt a cigányra.

— Fujd már testvér, azt a rézangyalát a füstös anyádnak.

A cigány előbb ivott egyet, aztán rákezdte:

Sirhattok már, sirhattok már lányok,
Három évig engemet nem láttok,
Addig leszek császár katonája,
Hiába fáj a szivetek tája.

Ez a nóta járta épen Háromszéken, ismerte mindenik. Az ajtai fiu elkezdte. Szép baritonja volt, aztán meg épen a szívéhez szólt a cigány, hát fujta, hogy a könnye is kicsordult. Segített még kettő-három, de az ismétlésnél már az egész énekelte:

Addig leszek császár katonája,
Hiába fáj a szivetek tája. . . .

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZŐ ISZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

delmi célokra, de ahol a rettentő drágaság kiharcolja a zsebeket, ott nem jut semmi másra. csak a mindennapi kenyérre, szűken és így nem csoda, ha pang az ipar, kereskedelem, sőt a szellemi élet is.

E lapok hasábjain G. D.-nek egy igen életre való eszméje, a házinyul tenyésztés megragadta figyelmemet. Utána néztem a dolgoknak és szakkönyvekben olyan kedvező dolgokat olvastam, hogy e tervet feltétlenül megvalósítandónak találok. A házinyul kedves, tiszta állat, husa a borju husnál táplálóból, a csirkénél izletesebb. Bőre keresett oikk. Rendkívüli szaporasága és élemezésének könnyű volta mintegy predestinálja a husdrágaság mérséklésére.

Annyi tökéletes ember van Fogarason. Miért nem akad egy-egy, aki a közjával is törődne és tisztességes haszon, könnyű munka, kevés belefektetés révén nagyot lendítene huspiacunk egyformaságán.

Irigykedve látom a vidéki lapokban, hogy majd mindenütt van valami, ami megkönnyíti a megélhetést. Csak épen Fogarason nincs. Maholnap hajnali 4 órakor el kell állnunk a piacra nyíló utcáinkhoz és párbajt vívni egy-egy utálatos sovány csirke méregdrága husáért. Mert utóvégre nem bír az ember folyton marha és disznóhúst enni, még ha olcsó volna is, ráun a folyton egyforma ételre, de még hozzá a lapos erszény sem engedi. Az is rettentően komikus helyzet, hogy az Olt folyó körülöleli Fogarast, mégis az uriházakhoz Nagyszébenből hozzák a halat. Egyrészt, mert nagyobb féle hal nem kerül eladásra, másrészt mert 1-2 koronáért olyan kis halakat adnak, hogy 3 darabot vághat a gazdasszony belőle.

Mindjobban neveléses lesz az a mód, amellyel hetipiacunk árúit termelik. A környéken lakó földmivelő nép kényére van bízva Fogaras egész lakossága. Így áll elő azután az a helyzet, hogy tavasszal egyáltalában semmit sem lehet kapni, mert a nép

nagyon szegény és nincs módjában korán termelni semmit. Egyetlen kertészünk egyáltalában nem törődik semmivel. Nemcsak a nevelésesen és botrányosan elhanyagolt városliget, a sétatér és utcafák kiáltanak ellene, hanem a körülmény is, hogy tavasszal semmiféle újdonságot, sőt még plántát sem lehet kapni nála, vagy ha a szükséglet egy negyedrészét termeli is, olyan méregdrágán árusítja, hogy csakis a sok pénzt hova tenni nem tudó dúsgazdag ember élvezheti.

Baromfi szükségletünk fedezésére okvetlenül: baromfi tenyésztetést kellene felállítani, állami segéllyel, mint az másutt is van. Egy ekkora intelligenciával rendelkező város nem lehet el így, hiszen nyáron nem lehet kapni majorságot, mert a falukon aratnak, ősszel krumplit szednek, télen meg nagy a hó. Így azután akárhányszor megtörténik, hogy egy héten egyszer, fölliternyi tejfel látható az egész piacon. Tessék hát a jó, nyári, tejeles főzelékeket főzni, de ugyan miből? Az államudvari tejgazdaság sem felel meg egyáltalában a célnak. Tejet is csak protekcióval lehet kapni. Ezzel azt akarom mondani, hogy sok az eszkimó, kevés a főka. Hát még vaját? Irasd fel jámbor gazdasszony két héttel előbb magadat és akkor majd kapsz 70 fillérért egy negyed kilónyi puha, zsíros, minden vajjzt nélkülöző valamit, tejfelt pedig egyáltalában nem, sőt egy darab vajért 4-szer sőtaltathatód a cselédet, mert ha két perccel korábban vagy később ér oda, már nem kap. Nyáron pedig a falusi nép egész napon a mezőn dolgozik, este későn megy haza, megfeji a tehenét és megissza a tejet, azon él, nincs ideje főzni, nem hoz tehát tejet, vaját, tejfelt a piacra.

Ime ezek az anomáliák teszik tönkre a társadalom hivatalnok és szerényebb jövedelmű rétegét. Élni kell, csak a jól táplált test képes a nehéz napi robotot elvégezni,

A vonat épen megállt s kinéztem a szelelő lyukon. A ködtől még a lámpásokat is alig lehetett látni, csak hallani lehetett, mint hull az egyhangú őszi eső. Az őrmester rendre megdörömbölte minden kocsiját, hogy csendesebben legyenek, mert holnap az egészet be fogja csukni.

Beszélhetett már azoknak, különösen nekünk. Megindult újból a vasszörnyeteg, elkezdtek újra a nótát:

Ne sirj babám! Nincs azon mit sirni!
Fogok neked szép levelet írni.
Égő szívem festem a papírra,
Szerelemmel lesz az teleírva . . .

Az egyik üveg épen az ajtai fiun ült ki. Odavágta a kocsiját oldalához, hogy ezer darabra törött. Ugy tanulta ezt ő otthon, ez virtus. A cigány már nem győzte szusszal, ivott a másik üvegből. Már a fenekén jártak annak is, vegyítették vízzel, hogy több legyen s aztán járta az üveg újból szájról-szájra.

Neki támasztottam a fejem a kocsiját oldalának s elgondolkoztam. Hosszu lesz ez a három esztendő, hogy meg fog az alatt minden változni.

A székely fiu, kinek lábánál ültem észrevette, hogy valamin úgy elgondolkoztam s hozzám fordult.

— Egyet se eméssze magát az urfi. Így kell ennek lenni, ez a rendje a dolognak. Három év, hát mi az, mikor olyan

nagy urak szolgálnak. Nekünk igaz könnyebb, mert hát mi otthon is szolgásban élünk, hát megszoktuk, hogy nekünk parancsoljanak. Megszokja az urfi is, eh, egyet se busuljon.

Nem szóltam rá egyet se, hadd beszéljen.

— Aztán a fehérsépet sem kell nagyon bánni. Nem érdemi meg egy sem, hogy az ember nagyon törődjék vele. Legszebb lány volt a faluban Vád Boris. Én sem voltam utolsó legény, meg aztán vagy két hold földem is volt. Addig csak ment valahogy, mig Gergő István haza nem jött a katonaságból. Ekkor vége lett mindennek: a leánynak jobban tetszett a kiszolgált katona, mint az ujonc s engem elhagyott. Én meg a két hold földemet elbusultam a zsidónál. Nem maradt semmim. De talán jobb is így. Egyet se busuljon az urfi. Leszünk még mi is kiszolgált katonák, eh . . .

A legények elcsendesültek, némelyikük hatalmasan horkolt. A cigány lefordult a ládáról s elnyult a földön. Magához szorította az üres üveget s aludt ő is tovább mélységesen. A góbé felkelt a ládáról, lefeküdt a földre s fejét a cigányra tette, mintha párna volna.

— Feküdjék le már urfi arra a ládára. Egyet se busuljon, leszünk még mi is kiszolgált katonák! . . .

de ha nincs miből, hát ki tud tápláló, jó és olcsó ételt főzni.

Rajta tehát! Fogózzék össze maga az érdekelt fél és a fogyasztó közönség teremtse magának házinyul, baromfi és tejgazdaságot, hogy életét megkönnyíthesse és megátolja zsebeinek kizsákmányolását.

Kasszópele.

A cselédügy.

Nem új dolog, amit most tollunk hegyére veszünk. Nem új sem Fogarason, sem az ország egyetlen városában, sőt talán az egész világon sem. Csakhogy mig másutt törődnek e fontos ügygel, nálunk az egész tevékenység egy-egy megújuló hirlapi cikkben, néhány panaszban ér évről-évre véget. Pedig a városi élet egyik legfontosabb gazdasági, társadalmi és erkölcsi kérdését foglalja egybe a cselédügy cím.

A nyár elejével a cselédügy különösen kiélesedik, mert ilyen időtájt megfordul az az áramlat, amely a faluból a városba vezet. Az u. n. cselédmizériát a cselédhiány fokozza és ez a városi élet háztartásának rendjét megzavarja.

Abban egyetért a hatóság és közönség, hogy egyszer már tennünk kell ez ügyben valamit s a hiábavaló panaszokat végre is gyakorlati alkotásoknak kellene felváltaniok.

De, mint nálunk rendszeren, senki sem akar a kezdéshez hozzáfogni, tett helyett várjuk, mig más cselekszik és a halogatás ideje alatt a viszonyok még tovább sülyednek.

A társadalom magatartása a gyámszolgálat bélyegét viseli magán, mert itt gyorsan és eredményesen lehetne jót alkotni, ha volna kezdőerő és igazi alkotóképesség. Ha a társadalmi alakulással és viszonyokkal együtt járó bajokat helyi intézkedésekkel nem is lehet megoldani, mégis sokat lehet tenni a cselédkérdésben. Azok a bajok, melyek a falvakból a városba és viszont való vándorlásra készítetnek, kívül esnek a helyi intézmények keretén, épen úgy azok a szerencsétlen erkölcsi állapotok is, melyek a városban a cselédkérdés terén burjánoznak. De tétlenül mégsem szemlélhetjük a szóban forgó mizériákat.

Az első, ami a legsürgősebb: a közvetítés rendezése. Ez másként, mint hatóságilag nem is oldható meg. A cselédnyilvántartás számai ma úgy is a rendőrség kezében vannak. Miért ne mehetnének tovább egy lépéssel és miért nem mondhatná ki a város a hatósági munkaközvetítést, amellyel a nyilvántartást is tökéletesíthetné.

A magánközvetítés bajai ismeretesek másutt. Nálunk még ez sincs. Az asszony szaladgálhat cseléd után, mert ma már az amerikai kivándorlás miatt vége a régi ideális állapotoknak, hogy

10—15 cseléd is jött már karácsony felé ajánlkozni. A közérdek a legelső, ez pedig a hatósági közvetítést követeli. A városra ez nem róna új terhet, mert a cselédtartó gazdától szedett csekély díj fedezné a költséget. A hivatalos közvetítés egyik nagy előnye lenne az is, hogy meggátolná a szegény cselédlányok kizsákmányolását. Őket rendre és azonnali helykeresésre ösztönöznék, mert a rendőrség ellenőrizhetné őket és véget vehetne a hely nélkül való kóborlásnak. Az eltoloncolástól mindegyik fél, mert szegénytelen.

A hatóság munkáját azonban társadalmilag is kikellene egészíteni. A jótékony nőegyletek számára hálás tér nyílik itt, amely még eddig parlagon hevert. A külföld minden valamire való városában gondot viselnek a nőegyletek arra, hogy a városba jövő fiatal nőket az erkölcsi bukástól megóvják. Gondoskodnak cselédotthonról, azt ellenőrzik, tanácsal látják el őket, sőt helyről is gondoskodnak. Így azután, kellő támogatás mellett nem züllenek el.

Egy kis szív, egy kevés jóakarát, egy adag modern humanizmus kell ide, amely felül emelkedik a középkori felfogáson, mely nem tekinti rabszolgának a pénzért szolgálókat. A társadalom enyhető olajcseppjére van szükség nálunk, mely karöltve a hivatalos hatalommal, némi rendet, fegyelmet, kedvezőbb állapotot teremthet a lesüllyedt városi élet egyik jelentékeny és kellemetlen kérdésében: a cselédügyben.

-5.

Az ifjúságnak az ifjúságról.*

Tisztelt Uraim!

A múlt évben bátorságot vevék magamnak az „Ifjúságot“ magyar nemzeti szempontból röviden méltatni. Engedjék meg, hogy ez alkalommal is e tárgyat választottam méltatásom céljául.

Nekem tulajdonképpen az Önök által reám ruházott egyesületi igazgatói állásomnál kötelességem az egyesületi életünket érintő ügyeket egyesületünk kebelében napirenden tartani és azokat fejtegetni.

Egy ilyen nagyon is aktuális kérdés az ifjúság kötelessége az egyesülettel szemben.

Bocsássák meg nekem, amidőn ezen kérdést pengetem. Engem nem személyes érdek, nem mellékletek vezetnek, hanem igen egyesületünk és az ifjúság iránti tekintetek.

Mert amidőn a magas vall. és közokt. m. kir. miniszter ur ő Excellenciája ország-szerte elrendelte az ifjúsági egyesületek megalakítását, tette azon indokból, hogy az ifjúságot az önképzés hasznos útjára terelje; tette azért, hogy az ifjúságnak a kezébe adja az emberi művelődésnek leghatalmasabb fegyverét, az önképzést! És tette végül azért, hogy megszokva ifjúságunk a komoly önmunkát, ne essék a rabjává sok modern időtöltésnek.

* Felolvastattam a „Fogarasi Ifjúsági Egyesület“-ben.

Habár nagyon is tudom mérlegelni T. Uraim azt, hogy Önök hivatalaikban nagyon is megerőltető szellemi munkát végeznek, ez egyesülettel szemben, amelyet tulajdonképpen Önök alakítottak nagyon jelentőségteljes hazafias kötelességeik vannak.

A magyar kultúra szolgálatában állunk és kell, hogy álljunk mindnyájan. És mondom ezt, mert hitem, meggyőződésem, hogy ezen elvnek kell éppen az ifjúságnak első sorban hódolnia.

Mert nem lehet T. Uraim eléggé hangsúlyozni, hogy a magyar ifjúságra a nemzeti kultúra áldásos mezején hatványozott kötelesség vár! A közügy éppen úgy megköveteli az ifjúságtól is az áldozatkészséget, mint az éltesebb koru társadalmi rétegtől is.

A fentiekből kifolyólag lehetetlen tehát, hogy ne irányítsam Önök figyelmét talán utoljára azon kötelességre, amellyel Önök egyesületünkkel szembe tartoznak.

Ezen egyesület belső és külső életének a fejlesztése a fellendítése az Önök becsületbeli kötelessége!

Félre tehát a mellékletekintetekkel, félre a személyes vonatkozású ügyekkel. Fel a közös munkára T. Uraim! Mert szeretett hazánknak teszünk evvel szolgálatot.

Gábor Dániel.

H I R E K.

Az áll. polg. leányiskola Értesítője.

Most hagyta el a sajtót az áll. polg. leányiskola 1905/906-iki értesítője, hogy — céljához hiven — tájékoztassa a nagy közönséget a lefolyt iskolai évről.

A magyar címeres, csinos zöld füzetke külseje nyomdánkat, tartalma pedig B o t t a A n n a igazgatónőt dicséri. Tárgyilagos, világos stílusban van elmondva benne az év története. Mindjárt a legelején kegyeletesen emlékezik meg voldorfi és bányai Benedek István, az iskola gondnokság elnökének szomorú elhunytáról. Rövid életrajzi adatok, de meleg és őszinte megemlékezés jellemzik a szépen megírt kis bucsuztatót, amely Botta Anna igazgatónő tollából került ki. Reméljük e kis indiszkréció megbo-csátja nekünk az „a. a.“ betűk jele alá rejtőző szerény író. n.

A könyv, sorban beszámol az iskolai év kezdetétől, a tanítás menetén, a tanulók magaviseletén, vallásosságán át az iskola egészségügyén és a tanítótestületben történt változáson, tanulmányi kiránduláson, jótékonyaságon keresztül a könyvtárak és szertárak tartalmáig, az önképzőkori és iskolai ünnepélyekről, hivatalos látogatásokról, vizsgálatok, jutalmak és hangversenyekről. A felügyelő bizottság és tanítótestület névsora után az elvégzett tananyagot sorolja fel részletesen, osztályonként, mely után a tanulók névsora következik, a kiérdemelt osztályzatok jegyeinek elhagyásával. Ezt az egy újítást nem helyesljük az egész jól szerkesztett füzetben. Értjük mi a gyöngédséget, ami ezt sugalmazta, de — szerény vé-

leményünk szerint — nincs helyén. Ha a lányokkal szemben már a serdülő korban, az iskolában éreztetjük, hogy kiméletebben kell velük bánni mint a fiukkal, akkor nem érjük el az önnálló, saját erejére és nem a nemének kijáró köteles udvariasságra támaszkodó női jellemeket. Tessék csak odairni a kis-asszonykák neve után is az 5-öst, ez bizonyára buzdítás lesz. Hiszen tudjuk mi azt, hogy a nevezett polgári leányiskolában elég sok olyan kiváló növendék van, akik büszkeségei a szülőknek és iskolának egyaránt és így megérdemlik, hogy nevük után az 1-eseket kinyomassák, mintegy nyilvánossá téve szorgalmukat és tehetségüket.

A statisztikai adatokból látjuk, hogy az év végén 108 tanuló volt, ami elég szép szám a négy osztályban. Még örvedetesebb, hogy a 63 magyar tanuló között 30 német és 21 román volt, bebizonyosodik tehát, hogy ez intézetnek szép hivatása itt a magyarosítás, aminek nagyon buzgón meg is felel, kitűnő 12, jeles 22, jó 31, elégséges 32, egy tárgyból elégtelen 3, kettőből 2, többből 2, ismétlésre ítelt 3 volt, osztályzatot nem nyert 1. 10 éves 3, 11 éves 18, 12 éves 22, 13 éves 28, 14 éves 18, 15 éves 14, sőt még 15 éven felüli is 11 volt. Mégis szomorú jelenség a vérszegénység, ami miatt hosszabb mulasztások történtek, pedig — mint látjuk — eléggé megvan az évszám a növendékeknél, no meg a jó levegő.

A jövő isk. évre szóló utasításokkal végzi az igazgatónő az 1905—906-iki értesítőt, befejezván ezzel a fogarasi iskolánál megkezdett és itt egyfolytában átélte 29-ik szolgálati évét. Nemes és a hazára nézve is beláthatatlan horderejű dolog a nőnevelés, de ezt a nagy munkát a mi polg. leányiskolánk buzgón és hiven végzi, közönségünk osztatlan elismerésével találkozva Legyen ez az elismerés a tövises pálya ritka, de illatos rózsája.

H. Gy.

— Albert József, a kiváló magyar irodalmi férfiú, a pozsonyi ev. liceum ismert nevű tanára tollából közlünk mai tárcarovatunkban egy hangulatos szép verset, amelyet Fogarason, nagybátyjánál: Albert János áll. főgimn. tanárnál idéző: l e á n y á h o z írt. A szülői szeretet mély érzésű hangján megírt poémát olvasó közönségünk b. figyelmébe ajánljuk.

— Cséka Aladáról, aki városunkban is mint zenetanár működött, de Fogaras nem tudta zenei talentumát kellőleg méltányolni s így kénytelen volt innét Brassóba költözködni a róm. kath. egyházhoz karnagynak, napról-napra meglepőbb híreket kapunk Brassóból, ahol zenei tehetségét rögtön fölismerte a közönség s kellő méltánylásban is részesítik őt. Most arról értesülünk, hogy Cséka Aladár zenetanárnak biztos kilátásai vannak, hogy Pozsonyba kerülhet mint székes egyházi másodkarnagy és az ott szer-

vezendő zenekonzenzátoriumban tanár is lesz. Valóban gratulálunk a fokozatos emelkedéshez, mert Cséka Aladár azt mint ember is határozottan megérdemli. „Si itur ad astra!”

— **Dalok.** Fridrik Margit tollából a napokban két szép magyar dal jelent meg a zenei piacon. A szerző Stephány Nándor „Felhő-felhő . . . Itt száll el” kezdetű költeményeit zenésítette meg. Ára 1 K 80 fillér s kapható a szerzőnél Fogarason, sőt lapunk kiadó hivatalában is Thierfeld Dávid könyv és zenemű kereskedésében. Valóban meglepett bennünket Fridrik Margit, ez újabb munkája, aki úgy látszik szép talentummal van megáldva.

— **Kirohanások.** Nap-nap mellett olvasuk: „A Nap” című fővárosi hetilap hasábjain azokat az izetlen támadásokat, amelyeknek az „epitheton ornanszai”: „bakszász, zöld szász” stb. . . továbbá olyan állításokat, amelyek nem felelnek meg a valóságnak t. i. hogy „a főispán temérdek adósságot hagyva hátra távozik körünkből” stb. . . Ezek mind tisztességtelen fegyverek s érotlen megjegyzések, amelyek az ügynek inkább ártnak, mint használnak. Mi ezzel korántsem azt mondjuk, hogy ne fejtünk ki a k e i ó t amellet a tábor mellett, amely a „pars melior”-t akarja, sőt, de ha már harcolunk, hát küzdjünk igaz érvekkel, aktákkal. hiteles adatokkal, egyszóval tisztességes fegyverekkel.

— **Ifjúsági táncmulatság.** A szünidőző egyetemi ifjúság augusztus 4-én tartja meg szokásos nyári táncmulatságát, melyet rövid program előz meg. Hölgyek részéről szerepelnek: Fleissig Rezsín, Jakab Margit, Köntzey Margit, Pisztelka Mitzi és Varga Erzsike kisasszonyok és rendezőség közül Herszényi Andor, L. Gyárfás Géza, Fleissig Sándor, Vass Pál és Taglicht Samu urak. A részleges program és a meghívók legközelebből szét lesznek küldve.

— **Színészeinkről.** Fehér Károly színtársulatáról, aki a múlt év őszén olyan közmegelegedéssel szerepelt Fogarason rég óta nem hallottunk semmit sem. Egy ideig nyomon tudtuk őket kísérni, de azután elvesztettük őket is és szerepléseikről nem hallottunk semmit. Most értesülünk, hogy az utóbbi időkben Csernáfaluban játszottak s azután Kovásznán telepedtek le, most pedig Groed báró meghívására, ki jelenleg családjával a kommandói fatelepen tartózkodik, egy hétre fölmentek Kommandóra. Lassan-lassan majd csak eljön az az idő, hogy hozzánk is beállítanak thália papnői és papjai. De addig jó lenne, ha a magyar kaszinó kezébe venné az ügyet s egyengetné az utat és biztosítanánk színészeink helyzetét és sorsát, mint az más rendes városokban is van.

— **Elvágta a lábát.** F. hó 25-én az Olt utcában Kala Zsigmond hidat igazított. Amint a fát vágta volna a hidhoz a balta megsiklott s vele a lábát elvágta, úgy hogy csak a bőr tartotta lába ujjait. Rögton dr. Schul Albertért futottak, aki a szerencsétlen ember lábát összevarta és beszállították Kalát a közkórházba.

— **Téntadus község.** Egy sónai érettségít tett ifjunak küldtek aláírás végett bizonyos nyomtatványt. Erre nagy bajban volt a **szegény.** Téntát szerezni Sónán! Hát a holdat nem kívánjátok. Hisz ez nem volna nehezebb probléma! Fogta magát és aláírta ceruzával. Most csak azon aggódik, vajjon elfogadják-e így. Ime egy község a hol még tanta sincsen.

— **Verziók.** Vármegyénk főispáni székének a betöltésére vonatkozólag különböző verziók keringenek a fővárosi lapok hasábjain. Hetekkel ezelőtt az a hír jelent meg, hogy Bauszner Guidó főispán f. év, október második felében lemond; most azt bocsátották szárnyra, hogy Bauszner már lemondott s főispán jelöltek: Gyarmathy Dezső, Somogyi István, Széll József, ujabban pedig: Kállay Tamás országgyűlési képviselő. Ez mind csak verzió, mert ezekkel a sajtó támadásait akarják elhallgattatni: Bausznerrel szemben. Hiteles forrásból vett értesülésünk szerint ebben az ügyben: „ez idő szerint semmi bizonyosat nem irhatunk!” Bauszner nem mondott le, hanem most három hónapi szabadságra ment s akkor t. i. ő s s z e l, majd meglátja a politikai helyzet változását s mint halljuk aszerint fog intézkedni, illetőleg dönteni, hogy megy, vagy megmarad-e állásában.

— **Fleischmann fogtechnikus** értesíti a n. é. közönséget, hogy július 1-étől a Bruckenthal utca 27. sz. alatt a Goldbergné féle házában lakik.

— **Veszetségi esetek a kutyák és a macskák között.** Városunkban rövid egymás után 4 embert martak meg a veszett kutyák és macskák s mind a négy megmárt egyönt a budapesti „Pastauer” intézetbe kellett szállítani. Ezen esetekből kifolyólag 40 napig ebzárlatot rendelt el a hatóság s dacára ezen intézkedéseknek polgárságunk egy bizonyos része még mindig szabadon kóborolni engedti a kutyákat. Rendőrségünk e tekintetben kérelhetetlen pontossággal járt el s több oly eb-tulajdonost jelentett fel megbüntetés végett, akik kutyájukat kóborolni engedték. Közegészségi szempontból ismételtén kérjük polgárságunkat, hogy az ebzárlatra vonatkozó szabályokat szigorúan tartásuk be, mert csak így tudjuk a veszélytől magunkat megóvni. A szolgabírórság részéről pedig szigorú büntetés kiszabását kérjük.

— **Tüzeset.** Városunk csendjét, folyó hó 23-án délelőtt 11 óra tájban, tűzoltói vészjelek zavarták meg. Minek hallattára mindenki az égfelé felszálló nagy füst irányába szaladt. A tűz Cinege Imre polgártársunk csüréből ütött ki, mi oly rohamosan terjedt, hogy annak eloltására még gondolni sem lehetett s így az pár perc múltán a Krempels János jégvermére csapott át. A helyi honvéd zászlóalj legénysége futó lépésben egy tűzfecskedővel, pár perc múltán már megérkezett a veszély helyére, ezt követte tűzoltóságunk is. Előbbiek ember felletti erővel s önfeláldozóan működtek közre a tűz tovább terjedésének megakadályozásában valamint annak eloltásában. Tűzoltóságunk, habár „nyomorult” jelzővel illeték, szintén derekasan kitett magáért és elmondhatjuk, hogy mindenki kötelességét teljesítette, de különösen kitüntette magát Enkelhardt Henrik tűzoltóparancsnoki segéd-tiszt, aki oltás közben nem kimélvén magát egy rend ruháját és egy pár cipőjét is összeégette. Cinege Imrének elégett egy csüre a benne elhelyezve volt 2 drb kocsis és gazdasági eszközökkel együtt, mintegy 1800 kor. értékben, Kelmeps Jánosnak pedig egy jégverme 600 korona értékben. Az elégett épületek biztosítva voltak, míg ellenben a kocsik és gazdasági eszközök biztosítva nem voltak. Itt megjegyezzük, miszerint igen jó volna, hogyha a közös hadseregbeli zászlóaljparancsnokságot is ép úgy, a honvédséget szintén tűzfecskedővel látná el az előjáró-

ság és tüzeset alkalmával azzal vonulna ki a vész helyére, mert ismételtén bebizonyult az, hogy honvédségünk mily megfizethetetlen áldásos munkát végez a tűzoltás terén. Ajánljuk ezt az érdekelt hatóságok figyelmébe.

— **Adóügyi értesítés.** A fogarasi adó-kivető bizottság, több helybeli kereskedő és iparos részére az adóra vonatkozó tárgyalásnak a határnapját augusztus hó 3-ra, azaz péntek délelőttre tűzte ki. Mint hiteles forrásból értesültünk, ezen tárgyalás a felek kívánságára d. e. helyett ugyanaz nap aug. 3-án délután fog megtartatni.

— **Jégverem és szerelem.** Lám-lám ez a két szó még rimel is egymással, de térjünk a tárgyra. Egyik vendéglőnk kackiás Mariskája a nyári forró szerelem különös áldozata lett. A cicust szerelmes lovagja holmi hűtlenségen kapta, amire azután elhatározta, hogy megfenyíti a forró véru teremtetést. A lovag boszujában logika is van. Sőt valami angolos módszer. Nem dühöngött ugyanis a megcsalt szerelmes, se kést, se revolvert, se kötelet stb. nem használt, csak betette egy kicsit a hűtlent a — jégverembe. . . Hadd hűsüljön le a lázadó vére, — gondolta magában. S a forró természetű Mariska 4 óra hosszáig hűlt a jégverembe zárva, amikor is kétségbeesett zörgetésére a házbeliiek mentették ki különös börtönéből.

— **Merkuriusz.** Egy időben állandó stamm-gaszta volt — ez az ide száműző ttalakja a görög és római mitológiáknak — lapunknak „Merkuriusz tarisznyája” oimen. Ezalatt a rovat alatt tálaltuk fel ugyanis olvasóinknak a szatirikusabb dolgokat, amelyek kis városkánk falai között történtek. Körülbelül két éve, hogy szegény Merkuriuszról még csak meg sem emlékeztünk, pedig abban az időben még „klissét” is akartunk róla csináltatni. A napokban látjuk csak, hogy lapunknak ez az egykori „riportere” alaposan ki van „adjusztálva.” Lám-lám mégis van a „tarisznyájában” pénz, hogy aranyos színű ruhara is telt neki. Egykori hűséges riporterséged jutalma az új „ancug.”

— **Ki a legény?..** Az örökös virtuskodás csak megteszi az áldozatait. Hiába ez ellen minden. Kipusztithatatlan ez a falusi legények szívéből. Tegnap délután, egy árpási csárdában tüzött össze megint két legény, pedig se harag, se régi boszu nem tüzelte őket. Csak a virtus volt bennük nagy. Azt akarták megmutatni, hogy ki a legény a csárdában!.. Vasile Demeter és Burlea Miklós külön-külön ülve ratyuzgattak a csárdában. Burleának arra vitt az utja és így tért be a csárdába, azzal a szándékkal, hogy nemsokára tovább megy. De hát ott maradt. Egyik stamperli ratyut a másik után itta, aztán meg tüzelni kezdte Vasilét. Hiszen van ő is olyan legény, mint Vasile nagy az ivásban, mint a duhajkodásban. Ez azonban nem sokáig tartott, mert egy eltört pohár szilánkja a Vasile asztalára ugrott s erre kitört a krach. A két jól beratyuzott legény egymásra támadt s olyan hadakozást vittek véghez, amilyenre még a becsületben megfakult csárda falai sem emlékeznek. A virtuskodó legények kölcsönösen elpáholták egymást!

— **A péksütemények válogatása.** Gyakran ad okot a panaszra az a körülmény, hogy a vásárló közönség a péksüteményekben a válogatásnál többször megropogtatja és összefogdossa a süteményeket, amely rossz szokás először undorító is, továbbá sokféle fertőző betegségeknek lehet a terjesztője. Jó

volna ha a hatóság egy rendeletet bocsátana ki, amely megtiltana, hogy a péküzletekben, vendéglőkben, korcsmákban a péksüteményeket összefogdosni tilos, hanem tegyék azt papirzsacsókba, hogy a legyek össze ne köpködjék, s a hordozó pékinasok ne ejtsék le a földre s a kétes egészségű pincérnők, leányok ne fogdossák azokat össze, ugyszintén jó volna, ha a cukrázdában a süteményeket állandóan üveg bura alatt tartanák s ha a vendég egyet meg fog azt vegye is meg, s ne fogdossa össze ugyszólván az egészet.

— **Őrült-e, vagy részeg?** A brassói utcában történt az eset. Személyei: egy természetes szakácsné, az urnője, egy legény és jókora publikum. Az utca egyik háza előtt játszódott le a dráma utolsó jelenete. Az eleje bent kezdődött a házban. Ugy délelőtti 10 óra tájban került haza a szakácsné a piacról s hozzá fogott a főzéshez, de nem volt benne köszönet, mert urnője arra a szomorú tapasztalatra jött, hogy a szakácsné összeönti a különféle ételeket egy fazékba s nem tudja mit tesz. Amikor aztán kérdőre vonták, a konyha érdemes hölgye el akarta venni az asszonyt a háztól. Szerencsére az elmenekült az utcára s behívott egy legényt, mondván neki: a szakácsné megőrült, mikor a legény a háshoz ért, a szakácsné már ott ült a utca kapuban szótalanul, szeméit forgatva. A legény közelebb ment hozzá s felakarta emelni, de vesztére tette, mert abban a pillanatban az amazon kétszer hatalmasan arcul ütötte. A legénynek se kellett több és szaladásnak eredt. Természetesen bámuló már akkor volt kvantum szatisz. Kevés idő múlva visszatért a legény harmadmagával. Kötél is akadt valahol, hogy megkötözik a deligvenst. Hanem aztán nem lett rá szükség, mert kiderült, hogy az őrültnek hitt szakácsné: holt részeg! A piacról hazamenet megpihent egy kurta korcsmában. . . . Hogy az ebéddel aztán mi lett arról hallgat a fáma!

— **Statisztika az újságírókról.** A komor statisztikai hivatal rólunk a toll fehér rab-szolgáiról is összeállította a táblázatot, mely szerint újságíró 882 találtatik a hazában (köztük 9 nő). Az irigy hivatal itt eltagadta „kitűnő külmunkatársainkat és lapunk barátjait.” Egyébként kor, családi és vagyoni (?) viszonyok szerint is osztályozza a statisztika az újságírókat, 20 éven aluli aféle újságíró növendék 826 van köztük, 20—24 éves 528, 40—60 éves 298. A 60 esztendő meg nem haladta, vagy már nem érte meg csak 35. Vidám legényember van köztük 400, kevésbé vidám házasság 457, bus özvegy 20, kevésbé bus elvált 7. Némi kétséggel olvassuk, hogy házbirtokos is van, 36. Ezek közül azonban hétnek a birtoka nem tesz egy holdat, ámde van két mesebeli lény, akinek több a földje 200 holdnál, de kevesebb 1000-nél. A leendő földbirtokosok száma, — ha csak a halottégetés tönkre nem teszi még ezt az álmunkat is — 846.

— **Sok hű, hó, szemlért,** F. hó 26-án, az az Anna napján, mely a fürdői szezon első felének a befejezését jelzi a fürdőhelyeken, nagy ribillió történt a Bethlen utca elején, mint egy jelezvén ez az autodafé azt, hogy ugorka szezonban is szinte készakarva keresi a nép unalmában a szenzációt, a ribilliót. Össze is verődtek mindjárt, s uram fia mit láttak, mi történt, egy öreg cigány egy cigány asszonynak bele dobta valamijét a patakba s ezért a robusztus cigány asszony az öreg dádét elpáholta. Eny-

nyből állt az egész csete paté, természetesen véletlenül — megjelent egy rendőr is a tett színhelyén, aki azután békítési missziókat teljesített a házsártoskodó felek között.

— **A sétatert gondozzák.** Ha észre vettük a sétatéren a rozoga, törött padokat, meghajlitott, összegörbített vaskorlátokat, ugy most örvendetes tudomásunkra szolgál az, hogy a község a padokat rendbe hozatta, egyszóval a sétáló helyet ki tataroztatta, ami így a kifoltozott köntösben is sokkal jobban fest, mint mikor még rongyos, elhagyatott állapotban diszlett ott. Ezzel azonban itt nem elégszünk meg, hogy ezt konstatáljuk, hanem egyuttal föl hívjuk a közönség figyelmét, annak rendben tartására. Tartsák figyelemmel az ott lakók, járók-kelők a rendet s ha észre veszik, hogy valaki rongálásokat követ el, azokat irgalmatlanul jelentsék föl a hatóságnak s adják át a nevét, nekünk is, hogy a mások elrettentő példájára kipingáltathassuk e lapok hasábjaira s mint notórius firmát hagyjuk a jövő generáció számára.

— **Tömegáru szállítások az aratási időny alatt.** A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége közhírré teszi, miszerint tekintettel arra, hogy a vetések állása jó termést ígér és ennél fogva nagy gabonaforgalomra s különösen jelentékeny kivitelre is van kilátás, törekvését oda kell irányítani, hogy a gabona szállítás alatt az ezen célra szükséges kocsik minél nagyobb számban álljanak rendelkezésre. Ennél fogva kívánatos, hogy a szállító közönség egyéb tömeg áruinak (különösen szén, tűzifa, kő — és hasontermészetű egyéb áruinak) szállítását lehetőleg még a gabona és cukorrépa szállítás beállta előtt eszközöljék, mivel a gabona és répa szállítási időnyben első sorban a gabona és répa szállítás igényei vétetnek figyelembe és ennek következtében egyéb tömegáruk részére kocsik valószínűleg augusztus hó elejétől november hó közepéig előreláthatólag csak korlátolt mennyiségben fognak rendelkezésre bocsáttatni.

— **Ösztöndíjak iparos és kereskedő ifjak számára.** A brassói kereskedelmi és iparkamara részéről legközelebb két fiatal iparos, valamint egy fiatal kereskedő számára 600—600 koronás ösztöndíj adományoztatik. Ilyen ösztöndíjért folyamodhatnak a kamarakerületben — mely kiterjed Brassó, Nagyküküllő, Szeben és Fogaras vármegyékre — állandóan lakó vagy abban született és illetőségű iparos, kereskedő ifjak. Az iparosok számára való ösztöndíjra pályázhatnak oly törekvő fiatal iparosok, akik az eddig szerzett szakismereteiket ipari szakiskola látogatása által bővíteni akarják. A folyamodványban felmentendők folyamodó neve, lakhelye, családi viszonyai, az esetleg általa választott külön szakma és a szakmájában való további kiképzésére választott út. Folyamodónak továbbá a nyelvismereteit kell igazolnia, valamint a folyamodványhoz csatolnia kell a keresztlevelet, az eddigi foglalkozásáról és tanulmányairól szóló bizonyítványokat, szintugy az illetékes hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítványt. A fiatal kereskedők köréből való, kereskedelmi akadémiát vagy főiskolát látogató pályázók által a kérvényben felmentendők: a folyamodó életkora, családi viszonyai, továbbá azon terve, mely szerint a szerzett ismereteit később a hazai kereskedelmi érdekében gyakorlatilag értékesíteni szándékozik. Az ivenként 1 kor. magyar bélyeggel ellátott folyamodványok az összes pályázók által legkésőbb folyó évi augusztus hó 20-ig a kamara iktatójánál betérjesztendők. Az ösztöndíjat nyert iparosoknak írásbeli kötelezettséget kell vállalniok

arra, hogy később saját magyar hazájukban fognak letelepedni, a kereskedőnek pedig arra, hogy később tényleg a hazai kereskedelem érdekeinek szolgálatában fog működni, történjék ez akár valamely külföldi állásban, akár belföldön; ezen feltétel nem teljesítése esetén az ösztöndíjban részesültek kötelesek azt fesszafizetni.

— **Az életben nincs igazság.** Az életben mindent kereshetünk, csak igazságot és logikát nem szabad keresnünk. Bizonyára ez a véleménye Bukur Nicole dragusi lukosnak is, akit ugyancsak szomorú tapasztalatok tanítottak meg erre az életigazságra. Bukur néhány évvel ezelőtt nősült, azonban már régebb idő óta észrevette, hogy a felesége nemcsak feléje hajlik, hanem szívesen megsztja szerelmét más logénnyel is. A gyanu alapján azonban nem akart fellépni s hogy teljesen megbizonyosodjék, azt mondta a napokban a feleségének, hogy olmegy egész napra fuvarba, csak késő este tér haza. Ez azonban csak ürügy volt, mert kocsiját a lovakkal egyik a közeli korcsmában hagyta, maga azonban visszatért és felbujt az istálló padlására, hogy onnan észrevétlenül kémkedhessék. Nem is kellett hiába várakoznia, mert csakhamar látta, hogy Kodrea István ment be a feleségéhez s hiába várakozott, a férj egy darabig, mert a legény benn maradt. Erre a férj szívet végtelen keserűség töltötte el s egy vasvillát kapva fel az istállóból, a szobába rohant. Azonban ugyancsak megjárta, mert a szerető ügyesebb volt mint ő és kikapva kezéből a vasvillát, annak nyelét alaposan megtáncoltatta a megcsalt férj hátán. A szegény férj ilyen formán még bosszút sem állhatott a kapott szarvakért hanem még ő kapott hozzá ütlegeket. Most pedig egyszerre indította meg felesége ellen a válopert, bántalmazója ellen pedig a bünvádi eljárást és elmélkedhetik azon, hogy az életben biz' isten nincs igazság!

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

Munkatársainkhoz. Tisztelettel kérjük mindazokat, akik lapunk számára bármiféle cikket irnak, azt legkésőbb — a lap beosztása végett — esütörtök délig sziveskedjenek beküldeni, hogy a lap pontos megjelenésében fennakadás ne történhessék. Híreket: szombaton reggel 8 óráig elfogadunk, ha fontos és sürgős még később is.

F. M. Fogaras. A tudósítást szombaton kaptuk meg s így csak most közölhetük. Sok szerencsét hozzá.

G. D. Helyben. Az aktuális cikkek mindig kiszoritották, bocsánat érte. Ha van valami jó témája, vagy észrevételéhez a pénzügyigazgatóság elhelyezéséhez, tessék hozzá szólni, szabad a verseny! Üdvözet!

C. L. Zernest. Az ígért tárcákat és híreket várjuk. Üdv!

S. B. Tócsvár. Hallgatagságát mi okozta, tényleg ugorka szezon van ott, hogy nem történik valami nevezetesség mint halljuk Bauszneru főispán ott nyaral?!

F. E. Lóko. Ha valamely lap a cikket névtelenül adja közre, azért, — ha a szerző kívánja ő felelős, ha a diszkréció leple alatt akar maradni s a cikket mégis kiadják, azért az illető lap felelős s ha meginterjúvolják a lapot, nem tartozik a szerző nevét kiadni, vagy megnevezni: csak a sajtóbíró-ság előtt. Kivételes eset, ha a lapot felültették s a szerkesztő annak tudomására jön, akkor a szerző nevét kiadja. Különben: nem!

K. E. Fogaras. Tervünk megváltozott, mert a megbeszélte ház rozoga alkotmány, levén mást veszünk meg. Ez Szent Mihály napról rendelkezésére áll, vegye ki.

G. I. Sárkány. Kiméljen meg kérem a zöldségeivel, mert kilel a hideg.

B. Á. Helyben. Cikket csak fabrikálunk, ha kell, de hirt nem tudunk faragni, mert akkor, ha hasból írjuk: kacsa lesz!

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THIERFELD DÁVID.

Az Apafi-utca 37. szám
alatti 3 szoba, konyha, nyári
konyha, pince és mellék-
helységekből álló új ház
szabad kézből

eladó.

Bővebbet Perdy Györgynél.
1-3

Hirdetéseket
felvesz
a lap kiadóhivatala.

Nádpatak Jodfürdő

Ujonnan épített fürdők.

Üzembem május 31-től aug. 31-ig
Árnyékos Park. — Jó ételek. —
Tiszta italok. — Mérsékelt árak.
— Figyelmes kiszolgálás. — Uj
vendéglős.

Fürdőorvos: dr. Knopp. — Vasuti
állomás: Alsószombatfalva, hol állandóan
kocsik vannak az utazók rendelkezésére és
a honnan a fürdő jó karban tartott uton egy
óra alatt elérhető. Nádpatak, postaállomás
Nagysink, naponkénti postaforgalom.

6-12

Mindennemű
fényképészeti cikkek
legjutányosabb áron

kaphatók:

Thierfeld Dávid

könyvkereskedésben,
FOGARASON.

Személy hitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-,
lelkészek-, udvari-, állami-, megyei- és magán-
tisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok,
nyugdíj jogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmozottak és magánosoknak $\frac{1}{4}$ —25 évig terjedő időre heti, havi, $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ és egész évi tőkekamat törlesztéssel! Különlegesség: A páris-bécsi enqueté értelmében tőkésítjük a jövedelmet.

4%!
4%!
4%!
4%!

Jelzálog hitel! 300 koronától feljebb I. II. és III. helyre földek-, városi- és vidéki-házak, nyaralók, gyárak, fürdő épületek, malmok, ásványvíz és egyéb források és kőbányákra, a becsérték $\frac{3}{4}$ részéig.

Építési hitel! építésfélben levő ingatlanokra 2—3 részletben, oly arányban, amely arányban az építkezés előre haladt! Bank- és magánadóságok convertálása! Váltó- és tárcahitel! Viszleszámítás és váltócsere kereskedőknek! Készítünk tervezeteket különféle ujonnan alapítandó vállalatokról, valamint financiozzuk is ezeket. Elvállalunk technikai és geológiai véleményezéseket hites szakértők által; foglalkozunk fennálló vállalatok részvénytársasággá való átalakításával. Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközöljük mindezen fenti műveleteket elsőrangú belföldi és páris-londoni intézetek által! Elsőrendű ajánlatok! Kérjen prospectust! Válaszbélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED

Budapest, V., Koháry-utca 19/B.

Thierfeld Dávid

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE
Fogarason.

Ajánlja a következő, szinte új állapotban, diszkótésben levő könyveket 40% árengedménnyel:

Csokonai V. Mihály összes művei.
Arany János: János király;
Arany János: Szent-Iván éji álom.
Kiss József: összes költeményei.
Petőfi Sándor: összes költeményei.
Verne Gyula: összes munkái.

Mindennemű könyvek jutányos áron kaphatók.

Bármely mű eredeti áhban beszerzhető.

Egyetemes regénytárból igen sok jó válogatott regény, továbbá a híres Klasszikus Arany biblia Vaszary Kolos hercegprimás leírásával, 2 nagy diszpéldány Ó- és Új testamentum, egész új, bolti ára K 300, most megkapható részletfizetésre 120 K.-ért.

A most megjelenésben levő Kossuth Lajos összes munkáira előfizetések 5 koronás havi részletekben elfogadtnak.

= Mayer gépgyár Vas- és Fémöntőde R.-Társ. =

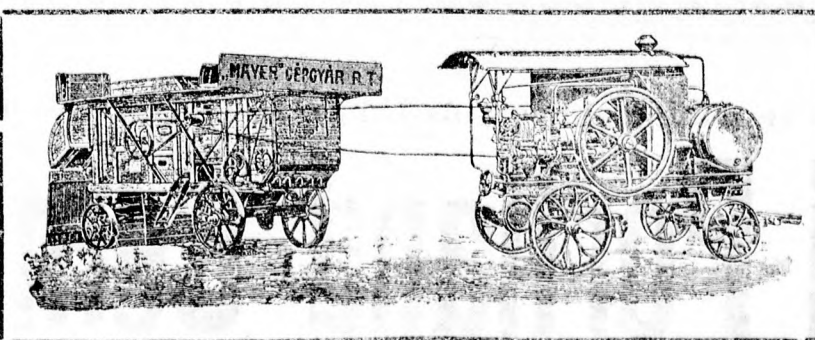
SZOMBATHELY. BUDAPEST, Váci-körut 61. sz.

Hazai gyártmány.

Külön:

**Malomépítészet.
Motorosztály.**

Kitünő munka!
Kedvező feltételek!

ALAPITTATOTT 1850.

Mindennemű

**Gazdasági gépek
gyártása.**

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Azonnal szállíthatók még:

Osborne MAROKRAKÓ ARATÓGÉPEK. FŰKASZÁLÓK. Cséplőkészlete: 3 PH 22", 4 PH. 27", 6 PH. 800 mm., 8 PH. 900 mm., 12 PH. 48" és minden más gazdasági gépek legújabb és legjobb kivitelben.

THIERFELD DÁVID

könyvnyomda, könyv-, papir-, zeneműkereskedés, nyomtatványraktár
 FOGARASON.

Ajánlja ügyvédi, bírósági és közigazgatási nyomtatvány raktárát.

Oly nyomtatvány, mely raktáron nincs, a legrövidebb idő alatt szállítatik. — Továbbá:

névjegyek, címkártyák, eljegyzési és

esküvői értesítők, meghívók, magán

és tiszleti levélpapírok, levélborítékok,

számlák, fakturák, memorandumok,

étlapok, körlevelek, gyászlapok, fal-

ragaszok s mindenféle nyomtatványt.

Izléses kiállítás! Olcsó árak!

Gyors szállítás!

Mindennemű író- és levélpapírok a legjutányosabb gyári árakon.

A fumei és péterfalvi papirgyárak raktára.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-Gyár

BRASSÓBAN.

Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarason.